

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

לז א מיי פ"ב מהל'
מגילה הלכה יג סמג
עשן ד טושיע א"ח ס'
מלו ספיק ג:
ב נמי שם שריע א"ח ס'
מלה ט"ז ספיק א"ח ס':
ג מיי פ"ב מהל' מגילה
הלכה יג סמג עשן ד
טושיע א"ח ס' מלו
ספיק ג:
לח ד טושיע א"ח ס'
מלו ספיק ג:
למ ה ו ז נמי שם
הלידן טושיע שם
ספיק א:
ב ה ט מיי פ"ג מהל'
מענית הל' טושיע
א"ח ס' תקעה ספיק ז:
מא י מיי פ"א מהל'
מגילה הלכה יא
סמג עשן ד טושיע א"ח
ס' מרפס ספיק ד:
מב ב מיי פ"ב מהל'
שמה ויובל הל' יג:

ורחץ בקרונה ש" צפורי. לאו דוקא בקרונה אלא כלומר
צפרהסיה ואם תאמר מאי איריא לרחוץ אפי' לאכול
נמי מותר כדתיבא דר"ה (דף יח):
אין זרה ואין גלוס רלו
מתענין לא רלו אין מתענין וי"ל דכיון דקבלוהו כבר אבותינו על
עמם מסתמא גם הם קבלוהו:
ובקש לעקור תשעה באב ולא
הודו לו. קשה היכי סלקא
דעתך דהאי מנא דרבינן? היה רוצה
לעקור ט' בלבד לגמרי והא אמרינן
(מענית דף ד): כל האוכל ושמה
בתשעה בלבד אינו רוצה בנחמה של
ירושלים ועוד דלא אין צית דין יכול
לנטול דברי צית דין חזירו אפי"כ
גדול הימנו בחכמה וזמנין ויש
לומר דלא רצה לעוקרו * אלא מחומרה
שיש בו יותר משאר תעניות אי נמי
יש לומר דלצה לעקרו ממשיעי ולקצבו
צשעירי כדאמר ר' יומן (שם טז):
* אילו הואי התם קבעמיה בעשעירי:
שאסורים בהספד. השיב

הואי רבי ר' יוסף שמחה וי"ט שמחה * מלמד
בתענית ויום טוב מלמד שאסור בעשיית
מלאכה אלא רבי בר ארביסר הוה וכו' נטע
בחמיסר נטע אינו והא רבי בבביריא הוה
ומביריא מוקפת חומה מימות יהושע בן נון
הואי אלא רבי בר חמיסר הוה וכו' נטע
בארביסר הוה ומי פשיטא ליה דטבריא
מוקפת חומה מימות יהושע בן נון והא חזקיה
קרי בטבריא בארביסר ובחמיסר מספקא
ליה אי מוקפת חומה מימות יהושע בן נון
היא אי לא לחזקיה מספקא ליה לרבי פשיטא
ליה וכו' פשיטא ליה מי שרי והכתיב במגילת
תענית * את יום ארבעה עשר ואת יום
החמשה עשר יומי פוריא אינון דלא למספד
בהון ואמר רבא לא נצרכא * אלא לאסור את
של זה בזה ואת של זה בזה הני מילי
בהספד ובתענית אבל ימלאכה יום אחד
ותו לא אינו והא רב חזייה לההוא גברא
דהוה קא שדי כיתנא בפוריא ולטייה ולא
צמח כיתניה התם בר יומא הוה רבה בריה
דרבא אמר אפי' תימא * ביומיה הספד ותענית
קבילו עליהו ימלאכה לא קבילו עליהו
דמעיקרא כתיב * ששמה ומשתה ויום טוב
ולבסוף כתיב * לעשות אותם ימי משתה
ושמחה ואילו יום טוב לא כתיב ואלא רב מ"ט
לטייה לההוא גברא * דברים המותרין
יאחרים נהגו בהן איסור הוה ובאתריה
דרבי לא נהגו ואיבעית אימא לעולם נהגו
ירבי נטיעה של שמחה נטע כדתנן * עברו
אלו ולא נענו ממעטין במשא ומתן בבנין
ובנטיעה באירוסין ובנישואין ותנא עלה
* בנין * בנין של שמחה נטיעה נטיעה של
שמחה איזהו בנין של שמחה זה הכונה בית חתנות לבנו איזו היא נטיעה
של שמחה זה הנוטע * אבורנקי של מלכים גופא חזקיה קרי בטבריא
בארביסר ובחמיסר מספקא ליה אי מוקפת חומה מימות יהושע בן נון היא
אי לא ומי מספקא ליה מלחא דטבריא והכתיב * וערי מבצר הצדים צר
וחמת רקת וכנרת וקיימא לן * רקת זו טבריא היינו טעמא דמספקא ליה משום
דהד גיסא שורא דימא הות אי הכי אמאי מספקא ליה ודאי לאו חומה היא
דתניא * * אשר לו חומה יולא שור אויג * סביב פרט לטבריא שימה חומתה
לענין בתי ערי חומה לא מספקא ליה כי קא מספקא ליה לענין מקרא מגילה
מאי פרוזים ומאי מוקפין דכתיבי גבי מקרא מגילה משום דהני מיגלו והני
לא מיגלו והא נמי מיגליא או דלמא משום דהני מיגו והני לא מיגו והא נמי
מיגניא משום הכי מספקא ליה רב אסי קרי מגילה בהוצל בארביסר ובחמיסר
דמספקא ליה אי מוקפת חומה מימות יהושע בן נון היא אי לא איכא
דאמר אמר רב אסי האי הוצל דבית בנימין מוקפת חומה מימות יהושע
היא אמר רבי יוחנן כי הוינא מליא אמניא מלחא דשאלנא לסבייא
ואישתבח

צקונה של צפורי. זיום השוק צפרהסיה צשעת הילוך קרונוט:
ולא הודו לו. מתשעה באב: **אמר לפניו**. [לפנין ר' אלעזר: **לא**
כך היה. לא ציקש לעקור לגמרי אלא אותה שנה בלבד: **עוצים**
השנים. אילו לא ששעמתי * הייתי טועה בדבר עכשיו טוב לי שלימדתני
האמת: **צר ארביסר הוה**. לא היה
(א) מן המוקפין: **ועבירא מוקפס חומה**
מימות יהושע. לקמן ילפינן מקרא:
וכי פשיטא ליה. שהיה מצני חמיסר
מי שרי בארביסר במלכסה: **לא**
נצרכא. במגילת תענית שהרי כבר
כתובין במגלת אסתר שאסור בהספד
ותענית אלא לאסור כו': **שדי**
כיסנא. זורע פשתן: **צר יומיה הוה**.
שקראו בו בני עירו: **אפילו סימא**
צר יומיה הוה גרסינן. רבי שנטע
נטיעה זיום שקראו בו נטע
ודקא קשיא לן יום טוב שאסור
בעשיית מלאכה הוא קרא דכתיב
שמחה ומשתה ויום טוב * כתיב
מעיקרא קודם קבלה אכל צשעת
קבלה לא קיבלו עליהן אלא ששמה
ומשתה לאוסרין בהספד ותענית
אכל י"ט לא קיבלו עליהן: **וצאסריה**
דרכי לא נהגו גרסינן. במקומו של
רבי לא נהגו איסור בדבר: **נטיעה**
של שמחה. דכיון דפורים יום שמחה
הוא מותר לנטוע נטיעה של שמחה:
דסתן עברו אלו. י"ג תעניות שצ"ד
מתענין על הגשמים: **ולא נענו**.
מן השמים: **ממעטין**. צנטיעה וצננין:
וסנא * **נטיעה נטיעה של שמחה**.
צנין האמור כאן שאסורין צננין של
שמחה שניהן עמנן מנוסין וסאלניס:
ונטיעה. האמורה כאן נטיעה של
שמחה כגון אבורנקי אילן שילנו נאה
כגון אילן שסופיין אותו על גבי
לונסות ויחידות והמלכיס אזולין
תחמיו צימות חממה וממעטנין זה
צמיו שמחות וענין צית חממות
לכנו כשמשיא אשה לבנו הראשון
היה בונה לו צית ועושה לו חופה
במכו. אלמנא איכא נטיעה של שמחה:
וערי מבצר הצדים וגו'. צספר
יהושע (טז) צנחלת נפחלי וקיימא לן
לקמן דקת זו טבריא וקרי ליה ערי
מבצר אלמנא מוקפת חומה הואי:
דהד גיסא שורא דימא הויא. אין
לה חומה מנד אחד אלא היס חומתה
ומספקא ליה אי חשיב היקף אי לא:
חומה ולא שור איגרי. צבתי ערי
חומה כתיב עיר חומה ולא עיר
שאין לה חומה צפני עמנה אלא
מוקפת צמים סמוכות זו לזו וחומות
חילונות של צמים נעשות חומה לעיר
והיינו שור איגר שגומיה חומתיה.
גג' מתרגמינן איגר: **סביב**. לגבי
צמי החגרים כתיב אשר אין להם
חומה סביב * מכלל דצתי ערי חומה
מסובצת * סביב קאמר: **פרע לטבריא**
שימה חומסה. שהיס שלה היא
חומתה מנד האחד: **כי מספקא ליה**
לענין מקרא מגילה. דלא מפורש
זה חומה אלא לשון פרוזים ושאינן
פרוים כתיב צה * ומספקא ליה
האי לשון פרוים אי לשון גלוי
הוא או לשון עיר הנוחה ליכצש:
כד הוינא עליא. כשהייתי נער:
ואישתבח

מוסף רש"י

בנין בנין של שמחה.
צנין דקתי מתניין לא
צנין גרין לו אלא צנין
הרין לצמחה, דכתיב
שמחה ממעטין (תענית
ד'). בית חומת. נעשות
חופו (שם). אבורנקי
של מלכיס. שקי היו
טיהגן כשנלו בן למלך היו
נטעין אילן לשמו ויום
ששמלכין אותו עשין לו
כסא ממנו, לישנא ארתיכא
אילן גדול המסך על הארץ
לטייל המתך מחמיו, וזמנא
לו צעיריון (כס): ההוא
אבורנקה דהוה ליה לרס
גנוחל צנומתי. בית
מלכיס. דקן מלכיס
נטעין אותו ללל, הוא
נטעו ממנו בן לל הוא
והוא נטיעה של שמחה
(תענית שם). שור איגר.
שגומיה חומתה (ערכין
כב).

רבינו חננאל

אוקיימא דרי (היהודי)
פשיטה ליה דטבריא
מוקפת חומה מימות
יהושע בן נון היא, ורי
בר חמיסר הוא, וכי
נטע בארביסר נטע כו.
ואסיקא אפילו תימא
ביומי, הספד ותענית
קבילו עליהו, וכי אסיי
הספד ותענית, כולי
עלמא, דכתיב במגילת
תענית ארביסר וחמיסר
פוריא אינון דילא למיספד
ואמר רבא לא נצרכא
אלא לאסור את של זה
בוה ואת של זה בוה, ורי
פירוש לאסור לבן כוך
בי"ד בהספד ותענית ולבן
כפר בטיי, אילו ואילו
אסורין בהספד ותענית
בשני ימים הללו. אבל
מלאכה אינו אסור אלא
מי שהגו בני אותו
מקום איסור על עצמם,
כדתיב דברים המותרין
ואחרים נהגו בהן איסור
למלאכה, ורב דלטייה
לההוא גברא ולא צמח
כיתיה, מקום שלא נהגו
לעשות מלאכה בפורים
הוה. איבעית אימא רבי
נטיעה של שמחה נטע,
דתנן עברו אלו ולא נענו
ממעטין במשא ומתן
[בבנין ובנטיעה] כו,
ותנא בנין של שמחה
נטיעה של שמחה. מיכלל

שאפי"פ שאסור בעשיית מלאכה נטיעה של שמחה מותרת לו, (ב) דהא מן התענית הראשונות שנינו עברו אלו ולא נענו בני דין גזרין ג' תענית אזולין ושותין מבעוד יום ואסורין במלאכה כו', ללמדך שאפי"פ שאסורין במלאכה
מן התענית הראשונות, בנין של שמחה ונטיעה של שמחה מותרין הוי, (ג) לפיכך בא עתה לאסור אפילו אלו שהיו בהן מותרין עד עתה, מפני שהן של שמחה. וכן בפורים אפי"פ שאסורין במלאכה, בנטיעה של שמחה מותרין הן,
לפיכך אמורנו ר' נטיעה של שמחה שהוא אבורנקי של מלכים נטע. רבי רחץ בקרונה של צפורי בי"ז בתמוז ובקש לעקור ט' באב שחל להיות בשבת ודחתה לאחר שבת, אמר הואיל ונדחה לאחר שבת, ולא הודו לו חכמים. גופא חזקיה
קרא מגילה בטבריא בי"ד ובטיי משום דמספקא ליה. ומקשינן והא טבריא ודאי מערי מבצר הוא, דכתיב וערי מבצר בהוצל צדים צר וחמת רקת וכנרת, וקיימא לן דרקת זו טבריא. אלא משום שימה חומתה כו'. טלליא, פירוש נערים.

(א) נראה דל"ל דהנך תעניות הראשונות וכו'.

(ב) דברי רבינו אלו זכירין גבור לנאורם דהי"ך אפשר דתענית צבור שאסור במלאכה יהיה מותר בנין על שמחה וי"ע ע"י בחזקת הרמב"ן.

תורה אור השלם

1. טובים השנים מן האחד אשר יש להם שָׁבַר טוב בעמלם: קהלת ד ט
2. על בן היהודים הפרזים הישבים בערי הפרוזות עשית את יום ארבעה עשר לחודש אדר שמחה ומשתה ויום טוב ומשלוח מנות איש לרעהו: אסתר ט ט
3. כימים אשר נהו בדם היהודים מארביסרם והחודש אשר נהפך להם מיום ליום טוב לעשות אותם ימי משתה ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לארביסרם: אסתר ט כב
4. וערי מבצר הצדים צר וחמת רקת וכנרת: יהושע ט לה
5. ואם לא יגאל עד מלאת לו שנה תמיתה וקם הבית אשר בעיר אשר לו חמה לצמיחת לקנה אותו לדרתיו לא יצא ביביל: ויקרא בה ל
6. ובתי החצרים אשר אין להם חמה קביב על שדה הארץ יחשב גזילה תהיה לו וביביל יצא: ויקרא בה לא

גליון הש"ס

הגהות הב"ח
(א) גבי אפילו מיעא
ציומיה הוה הספד:
(ב) רש"י ד"ה טושים וכו'
שמעתי ממך היימי:
(ג) ד"ה נל ארביסר הוה
לא היה עיר מן:
(ד) ד"ה ומנא עלה בנין
בנין של שמחה נטיעה
נטיעה וכו' ודל"א עס
ד"ה ונטיעה וכו' של שמחה
הספד: (ה) ד"ה סביב וכו'
מסובצת חומה סביב:
(ו) תוס' ד"ה והא רבי
וכי' שהיה בטבריא צימו:
(ז) ד"ה ממעטין וכו'
ונטיעה דמוקפא דבשל
שמחה דוקא אסור אלא
שאר צנינים: